

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce **UNIM spol. s r. o.**, se sídlem Všeštiny 18, Veltrusy, zastoupeného JUDr. Tomášem Těmínem, Ph.D., advokátem se sídlem V Jirchářích 4, Praha 1, proti žalovanému **Českému báňskému úřadu**, se sídlem Kozí 4, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí předsedy Českého báňského úřadu ze dne 21. 12. 2004, č. j. 4222/III/04, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 10. 2006, č. j. 10 Ca 51/2005 - 78,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti částku 2856 Kč, a to k rukám jeho advokáta do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žalovaný **ne má** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 4. 5. 2004, č. j. 998/II/04/138, žalovaný podle § 60 a § 62 odst. 1 písm. c) zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění účinném do 31. 12. 2005 (dále jen správní řád), zrušil rozhodnutí Obvodního báňského úřadu v Kladně ze dne 16. 1. 2004, č. j. 6356/II/03/511.4/FRI, kterým bylo žalobci povoleno provádět v dobývacím prostoru Všeštiny hornickou činnost podle plánu otvírky, příprav a dobývání (POPD č. 2) a schválen návrh na vytvoření finančních rezerv na sanaci a rekultivace pozemků dotčených dobýváním v dobývacím prostoru Všeštiny, a věc vrátil obvodnímu báňskému úřadu k novému projednání a rozhodnutí.

Podáním ze dne 13. 8. 2004 se žalobce domáhal obnovy řízení ve věci tohoto rozhodnutí, kterou však žalovaný rozhodnutím ze dne 4. 11. 2004, č. j. 2977/II/04/138, nepovolil. Rozklad, podaný proti tomuto negativnímu rozhodnutí žalobcem, předseda Českého báňského úřadu zamítl rozhodnutím ze dne 21. 12. 2004, č. j. 4222/III/04, a dotčené rozhodnutí potvrdil.

Obě posledně zmiňovaná rozhodnutí zrušil k žalobě Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 17. 10. 2006. V odůvodnění dospěl k závěru, že žalobcův návrh na povolení obnovy řízení nebyl posouzen v souladu se zákonem, neboť důvod pro povolení obnovy řízení dle § 62 odst. 1 písm. c) správního řádu, kterého se žalobce obsahem svých procesních námitek dovolával, byl dán. Odvolání, podané S. N. proti rozhodnutí Obvodního báňského úřadu v Kladně, jímž bylo žalobci povoleno provádění hornické činnosti v dobývacím prostoru Všestudy, bylo opožděné, žalovaný však seznal důvod k povolení obnovy řízení. V takovém případě však měl řízení o povolení obnovy zahájit a vést Obvodní báňský úřad v Kladně, jehož pravomocného rozhodnutí se obnova řízení měla týkat, nikoli tedy žalovaný. Ten navíc spojil obě fáze obnovy řízení. Žalobce tak byl zkrácen o své právo k věci se vyjádřit, navrhnout důkazy, podat odvolání proti rozhodnutí o povolení obnovy řízení. Přitom až nové rozhodnutí ve věci by mělo mít ten účinek, že by se jím původní rozhodnutí rušilo (§ 64 odst. 3 správního řádu). Ze správního spisu dále nebylo možné přesně určit, kdy a jak bylo rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 5. 2004, č. j. 998/II/04/138, žalobci doručeno. Toto rozhodnutí též obsahovalo nesprávné poučení o možnosti podat opravný prostředek, nové poučení bylo účastníkům řízení sděleno až přípisem ze dne 22. 6. 2004, jehož řádné doručení žalobci rovněž není doloženo. Navíc nelze souhlasit s argumentací žalovaného, že se jednalo o opravu zřejmé nesprávnosti. Spornou tak je i otázka včasnosti rozkladů, podaných proti tomuto rozhodnutí jak žalobcem, tak společností AGEKO, které byly pouze odloženy, jako by se jednalo o podněty k zahájení mimoodvolacího řízení. Právní moc je na dotčeném rozhodnutí vyznačena jak dnem 27. 5. 2004, tak dnem 1. 6. 2004. Nesprávný procesní postup nebyl vyvolán účastníky řízení a nelze jim tak přičítat k tíži zvolený způsob obrany proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 5. 2004, č. j. 998/II/04/138. Ze správního spisu tedy není patrné splnění základní podmínky pro vedení řízení o povolení obnovy, totiž zda rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 5. 2004, č. j. 998/II/04/138, nabylo právní moci (a kdy). Uvedený postup pak svědčí o tom, že procesní práva žalobce byla zkrácena, přičemž náprava nemohla být zjednána v odvolacím řízení. Zkrácení na procesních právech žalobce přitom mělo podstatný vliv na obsah předmětného rozhodnutí, jímž žalobce pozbyl hmotněprávní oprávnění k výkonu hornické činnosti.

Proti zrušujícímu rozsudku městského soudu podal žalovaný včas kasační stížnost. Uvedl, že soud vůbec neodůvodnil, proč mu provedená oprava poučení rozhodnutí ze dne 4. 5. 2004, č. j. 998/II/04/138, nepřipadá jako oprava zřejmé nesprávnosti. V daném případě se jednalo o opravu zřejmé nesprávnosti. Institut opravy nelze redukovat jen na opravy překlepů a pravopisných nebo početních chyb, ale je možno je provést i v případě dílčích nesrozumitelností. Dle stávající judikatury a literatury nesmí pouze dojít k zásadním věcným změnám uvedeného rozhodnutí, k čemuž v daném případě nedošlo. Provedení takové opravy také nemá vliv na právní moc určitého rozhodnutí. Opravované rozhodnutí tak nabylo právní moci již dne 27. 5. 2004 a proto všechny opravné prostředky podané proti němu po tomto dni, bylo třeba posuzovat za použití § 60 správního řádu. Soud pouze zjednodušujícím způsobem konstatoval, že rozhodnutí o nepovolení obnovy je nepřezkoumatelné, neboť není jasné, kdy jemu předcházející rozhodnutí ze dne 4. 5. 2004, č. j. 998/II/04/138, nabylo právní moci, již však neuvedl, v čem je oprava vadná, ani od kdy se měla počítat právní moc, a nevyslovil tak jednoznačný právní názor na věc.

Žalobci nebylo upřeno právo na řádný proces. Soud nevzal v potaz skutečnost, že Český báňský úřad může dle § 38 odst. 5 písm. a) zákona č. 61/1988 sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, sám převzít některá řízení, která by jinak vedl orgán nižší instance. K takovému postupu v zájmu zajištění hospodárnosti řízení skutečně došlo. V souladu se zásadou hospodárného postupu ve věci dle § 3 odst. 3 správního řádu pak došlo i ke spojení řízení o povolení obnovy s řízením o zrušení původního rozhodnutí obvodního báňského úřadu o povolení hornické činnosti.

Z uvedených důvodů žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil.

Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její zamítnutí.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí městského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 3 s. ř. s.) a shledal kasační stížnost nedůvodnou.

Kasační soud se ztotožnil se závěry městského soudu, který správně zrušil rozhodnutí správních orgánů s tím, že důvod pro povolení obnovy řízení dle § 62 odst. 1 písm. c) správního řádu byl dán.

Jak vyplynulo ze správního spisu, žalovaný rozhodoval o opožděném odvolání S. N. proti rozhodnutí Obvodního báňského úřadu v Kladně ze dne 16. 1. 2004, č. j. 6356/II/03/511.4/FRI, jímž bylo žalobci povoleno provádění hornické činnosti v dobývacím prostoru Všestudy. Toto odvolání však v rozporu s § 60 správního řádu nezamítl (srov. rozsudek ze dne 4. 8. 2006, č. j. 8 As 1/2005 - 165, www.nssoud.cz), nýbrž se věcí přímo zabýval z pohledu obnovy řízení. V rámci obnovy pak nerespektoval funkční příslušnost Obvodního báňského úřadu v Kladně k nařízení obnovy, když podle § 63 odst. 1 správního řádu obnovu řízení povolí nebo nařídí orgán, který ve věci rozhodl v posledním stupni.

K namítané možnosti žalovaného atrahovat na sebe některé pravomoci obvodních báňských úřadů dle § 38 odst. 5 písm. a) zákona č. 61/1988 Sb., je v této souvislosti nutno uvést, že z rozhodnutí samotného, ale ani ze správního spisu „atrahovám“ věci žalovaným nijak nevyplývá; co je však podstatné, takový postup by byl i nezákonným. Ustanovení § 38 odst. 5 písm. a) zákona č. 61/1988 Sb. lze totiž aplikovat pouze k převzetí rozhodovací, dozorové nebo povolovací činnosti jako celku, tj. činnosti, jež je jako celek obsahem zákonem vymezené věcné působnosti obvodního báňského úřadu. Ani jazykovým výkladem pojmu „úkoly báňské správy“ nelze dospět k závěru, že takovým úkolem je i jednotlivý úkon správního úřadu ve správním řízení (k tomu srov. č. 262/2004 Sb. NSS).

Žalovaný navíc nebyl ani schopen od sebe oddělit dvě fáze obnovy (*iudicium rescindens, iudicium rescissorium*) a místo aby nejprve nařídil obnovu (proti takovému rozhodnutí by se mohl žalobce bránit podle § 63 odst. 5 správního řádu), rozhodnutí Obvodního báňského úřadu v Kladně nezákonným výrokem zrušil a věc mu vrátil k novému projednání a rozhodnutí. V kasační stížnosti žalovaný uvedl, že při spojení fází obnovy byl veden zásadou hospodárného postupu ve věci dle § 3 odst. 3 správního řádu. Tento obecný důvod je však ve vztahu k zákonem jednoznačně určené příslušnosti k vedení řízení o obnově (§ 63 odst. 1 správního řádu) zcela zjevně nedostatečný, popírající zákaz libovůle při výkonu veřejné správy a jako takový je v příkrém rozporu se zásadou zákonnosti zakotvenou v § 3 odst. 1 správního řádu.

V tomto rozhodnutí ze dne 4. 5. 2004, č. j. 998/II/04/138, potom žalovaný dal dvojí protichůdné poučení o odvolání (jednak že žalobce může podat rozklad, jednak že se již nemůže

dále odvolat), jež se snažil napravit nezákonným postupem, jako by se jednalo o opravu zřejmé nesprávnosti. Ustanovení § 47 odst. 6 správního řádu je nutno vykládat restriktivně, a lze je tedy aplikovat pouze k odstraňování méně významných „technických“ chyb a nesprávností tak, aby nedošlo k věcným změnám v obsahu rozhodnutí. Poučil-li žalovaný účastníky řízení o opravném prostředku dvojným zcela protichůdným a matoucím způsobem, je zcela zjevné, že oprava poučení v takovém rozsahu, kdy došlo k nahrazení celé této základní náležitosti rozhodnutí, byla postupem dle § 47 odst. 6 správního řádu nepřipustná, neboť jí došlo k podstatnému zásahu do obsahu rozhodnutí, a jako taková byla též nezákonná. To vše navíc za situace, kdy důsledkem takového nesprávného poučení je podle § 54 odst. 3 správního řádu automatické prodloužení odvolací lhůty na tři měsíce ode dne oznámení rozhodnutí. Dopad případné opravy nesprávného poučení na běh takto prodloužené lhůty zákon neřeší (narozdíl od úpravy účinné od 1. 1. 2006, srov. § 83 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád) a s ohledem na specialitu § 54 odst. 3 správního řádu je tak třeba dojít k závěru, že oprava nesprávného poučení nemá na běh prodloužené lhůty žádný vliv. I kdyby tedy bylo v souzené věci možné provést opravu poučení zákonným způsobem, uplatnila by se prodloužená odvolací lhůta, od níž se v souladu s § 52 odst. 1 správního řádu odvíjí i nabytí právní moci rozhodnutí. Tyto závěry z rozsudku městského soudu zcela jednoznačně vyplývají, a byť nebyly vyjádřeny dostatečně pregnantně, nelze pochybovat o jeho přezkoumatelnosti.

Na základě tohoto rozporuplného poučení potom žalobce podal rozklad, se kterým se žalovaný vypořádal procesně opět zcela vadným postupem - přípisem ze dne 23. 8. 2004, v němž z rozkladu učinil pouhý podnět k přezkumu v mimoodvolacím řízení, a tomuto podnětu nevyhověl.

Z vylíčeného skutkového stavu je zřejmé, že žalovaný se v řízení, jehož obnovy se žalobce následně domáhal, dopustil celé řady závažných procesních chyb, které podstatně ztížily žalobcovu možnost obrany. Jako základní premisa v právním státě v takové situaci musí platit, že pochybení orgánů veřejné moci nemohou jít k tíži fyzických nebo právnických osob. Žalobce pochybení správního orgánu nijak nevyvolal a ani se na nich jinak nepodílel; v jejich důsledku mu však byla do značné míry znemožněno, aby v řádném a zákonném řízení hájil svá práva, a to i v řízení o rozkladu. Je též nepochybné, že odnětí možnosti žalobci účastnit se řízení o obnově pravomocného rozhodnutí obvodního báňského úřadu, jímž mu bylo povoleno provádět hornickou činnost, mohlo mít na výsledné rozhodnutí podstatný vliv.

Nejvyšší správní soud tedy shledal námitky žalovaného nedůvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Žalobce dosáhl v řízení o kasační stížnosti plného úspěchu, a proto má dle § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Náklady řízení byly stanoveny podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, v tomto případě za jeden úkon právní služby spočívající v písemném podání týkajícím se věci samé ze dne 19. 3. 2007, a náhrady hotových výdajů, ve výši 1 x 2100 Kč a 1 x 300 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. d), § 13 odst. 3 citované vyhlášky], tedy 2400 Kč. Protože žalobcův advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku 456 Kč, odpovídající dani, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s. ř. s.), na celkovou částku 2856 Kč. Ke splnění povinnosti byla stanovena přiměřená lhůta.

Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. března 2008

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu